

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou ve věci

žalobce: **H. M.**, nar. X.
státní příslušnost: X.
t. č. pobytem X.
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2020, č. j. OAM-882/ZA-ZA12-VL13-2019,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Rozhodnutím ze dne 5. 2. 2020, č. j. OAM-882/ZA-ZA12-VL13-2019 („rozhodnutí žalovaného“) žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou.
2. Žalobce namítá, že žalovaný neúplně zjistil skutkový stav, neboť si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a dostupné podklady hodnotil tendenčně. V důsledku toho nesprávně vyhodnotil, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu a doplňkové ochrany. Žalobce pochází z Luhanské oblasti, kde čelil pronásledování ze strany tzv. opolčenců, kteří jej vydírali a vymáhali po něm majetek. Tyto osoby jsou spjaty se státními orgány a jsou *de facto* orgány místní samosprávy. Další státní orgány nejsou schopny a ochotny žalobce ochránit.
3. Pronásledování, kterému žalobce čelil, souvisí s jeho příslušností k sociální skupině „osob, které disponují určitým majetkem“. Opolčenci této skupině obyvatel vyhrožují a ohrožují je na životě a zdraví. Kromě toho by v případě žalobce šlo mluvit o pronásledování z důvodu presumovaného politického názoru. Ten lze dovozovat zaprvé z toho, že žalobce dal najevo svou neochotu podříditi se vůli orgánů místní *de facto* samosprávy tím, že jim odmítl dát svůj majetek. Zadruhé z toho, že se pokusil vyřešit své problémy přestěhováním do Kyjeva. Tam mu však byl připisován proruský politický názor tkvící v údajné podpoře ruského separatismu pouze z důvodu, že pochází z východu země. Z důvodu presumovaného politického názoru by mu hrozila diskriminace a nemohl by se domoci ochrany. To podle žalobce lze považovat za pronásledování.
4. Zprávy, které využil žalovaný, neobsahují žádné pasáže o skupinách opolčenců. V odůvodnění rozhodnutí je navíc žalovaný nesprávně označuje za „opoučence“. Žalovaný nedostatečně posoudil hrozbu pronásledování žalobce ze strany této skupiny. Státní orgány nestíhají trestnou činnost páchanou opolčenci. Žalobce ví o případech, kdy došlo k úmrtí osob poté, co se obrátily na policii.
5. Žalobce nesouhlasí s hodnocením jeho azylové žádosti jako účelové. Žádost nepodal bezprostředně po svém příchodu do ČR proto, že doufal, že se situaci na Ukrajině uklidní. Na základě zpráv od své matky se však rozhodl zůstat.
6. Žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Pochází z okupované části Luhanské oblasti, kde je špatná bezpečnostní situace. Žalobce odkázal na několik internetových článků, které vypovídají o dlouhodobých humanitárních dopadech konfliktu a špatné situaci. Závěr žalovaného, že

žalobce mohl využít možnost vnitřního přesídlení, neodpovídá obsahu spisu. Žalobce totiž vypověděl, že přestože se přestěhoval do Kyjeva, opolčenci mu i nadále vyhrožovali. Kromě toho jej lidé osočovali z ruského separatismu pouze z toho důvodu, že pochází z východu Ukrajiny. Žalovaný proto nesprávně vyhodnotil možnost a rozumnost vnitřního přesídlení.

II. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Bezpečnostní situace na hranicích s Ruskem je stabilní a bez hlášených bezpečnostních incidentů. Většina ukrajinského území je pod kontrolou ukrajinské vlády a je zařazena na seznam bezpečných zemí původu. Z toho plyne, že tam obecně nedochází k pronásledování nebo působení vážné újmy. Ohledně důvodů neudělení azylu žalovaný odkázal na odůvodnění rozhodnutí.
8. Zprávy, na které odkázal žalobce, jsou účelové. Žalobce měl možnost tyto zprávy doložit již při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Navíc mají obecný charakter a pro případ žalobce nejsou relevantní. Žalobce neunesl břemeno tvrzení, přestože mu žalovaný k tomu poskytl dostatečný prostor. Nedoložil ani žádné doklady na podporu svých tvrzení. Své problémy měl řešit s policií (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003).
9. Na Ukrajině neprobíhá totální konflikt (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17). Sám žalobce se již jednou přestěhoval do Kyjeva. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu účelově, pouze aby si legalizoval pobyt na území ČR. To však není důvod pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94).

III. Rozhodnutí žalovaného

10. Z rozhodnutí žalovaného, které rekapituluje obsah spisu, mj. vyplývá, že žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se obává jednání tzv. „opolčenců“, kteří mu vyhrožují kvůli tomu, že jim odmítl dát svůj majetek. Žalobce žil ve městě Krasnodon v Luhanské oblasti. Žalobci vyhrožoval muž jménem S. Č., kterého propustili z vězení a po žalobci chtěl peníze nebo auto. Patří ke skupině opolčenců. Žalobce o něm ví, že krade a pořád jej proto zavírají do vězení. Před půl rokem žalobce narazil na dotyčného, který měl sebou čtyři své kumpány v maskách. Od žalobce chtěli peníze a udeřili jej. Poté se žalobce začal skrývat. V minulosti vyhrožovali i jeho otci a matce. Došlo to až tak daleko, že jim otec musel přenechat své podnikání a automobil. Jelikož otec žalobce před dvěma lety zemřel, je na řadě žalobce. Opolčenci jsou podle žalobce propojeni se státními orgány, proto nemělo cenu žádat je o pomoc. Policie jezdí na automobilech, které opolčenci sebrali lidem. Žalobce ví o člověku, který se obrátil na policii, a později našli jeho syna oběšeného.
11. Žalobce před pěti měsíci odjel z Luhanské oblasti do Kyjeva ke kamarádovi. Zůstal tam dva měsíce. Poté mu volala matka, že jej doma hledali policisté a chtěli, aby žalobce přišel na policejní stanici. Podle žalobce takto policie zjišťuje, kdo je doma a tyto informace pak

předává opolčencům. I otce žalobce takto odvezli do sklepa. Pokud by jim nedal peníze, dopadlo by to hůř. Během pobytu v Kyjevě žalobci volali a říkali, že to, že odjel do Kyjeva, neznámá, že je spasen. Proto raději odjel do ČR. Báł se obrátit na policii. Setkal se také s předpojatostí lidí, protože je z Luhanska. Považovali jej za separatistu. O mezinárodní ochranu požádal až po třech měsících v ČR, když se jeho legální pobyt blížil ke konci. Doufal, že se mezitím situace na Ukrajině uklidní.

12. Žalovaný k žádosti shromáždil tři zprávy o zemi původu žalobce: Informaci MZV o situaci neúspěšných žadatelů při návratu do vlasti z 15. 8. 2019; Informaci OAMP : Ukrajina – Situace v zemi z 25. 4. 2019 a Informaci OAMP: Ukrajina: vnitřně vysídlené osoby z 20. 2. 2019. S těmito informacemi se žalobce mohl seznámit. Neměl k nim žádné připomínky a další podklady nenavrhoval.
13. Neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu žalovaný ve svém rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že je ve vlasti pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce žádná politická práva ve vlasti neuplatňoval a nemohl z toho důvodu čelit pronásledování.
14. Žalobci nehrozí ani pronásledování z některého z taxativně vyjmenovaných důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Neuvedl žádné problémy, které by souvisely s některým z azylově relevantních důvodů. Zřejmým důvodem žádosti o azyl je snaha o legalizaci pobytu, vzhledem k tomu, že žalobce nepodal žádost bezprostředně po svém příchodu na území České republiky, ale až v době, kdy mu končil bezvízový pobyt.
15. Pokud jde o problémy žalobce s opolčenci, tyto nijak nesouvisely s důvody podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Jedná se navíc o soukromé osoby, nikoliv o státní orgány. Ačkoli jednali vůči žalobci nezákonně, toto jednání není pronásledováním. Nebylo totiž podporováno nebo tolerováno státními orgány. Žalobce měl své problémy řešit dostupnými prostředky vnitřní ochrany, nikoliv žádostí o mezinárodní ochranu v zahraničí.
16. Žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení humanitárního azylu, azylu za účelem sloučení rodiny nebo doplňkové ochrany. Ukrajina neumožňuje uložit trest smrti. Žalobce neuvedl, že by mu hrozilo mučení, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trest.
17. Ve vztahu k ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu ze shromážděných informací vyplývá, že ozbrojený konflikt má i nadále výrazný dopad na lidi trvale žijící v zóně konfliktu a na všechna jejich lidská práva. Ukrajinská vláda nemá kontrolu nad částmi Doněcké a Luhanské oblasti, což usnadňuje příliv munice a zbraní z Ruska. Ukrajinské ozbrojené síly se rozmísťovaly poblíž měst a vesnic a ozbrojené skupiny se usazovaly hlouběji v obytných oblastech. To způsobilo ještě větší ohrožení místního obyvatelstva. Riziko opětovné eskalace nepřátelských akcí zůstává vysoké. Konflikt i nadále způsobuje zabití a smrt civilistů. Bezpečnostní incidenty se soustřeďují na linii dotyku. Dochází k pravidelnému porušování příměří. Situaci na východě Ukrajiny lze považovat za mezinárodní ozbrojený konflikt.

18. Konkrétně žalobci však nehrozí nebezpečí vážné újmy. Situaci na Ukrajině totiž nelze kvalifikovat jako tzv. „totální konflikt“. Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze na částech Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobce sice pochází z Luhanské oblasti, ale má možnost přestěhovat se do oblasti nezasážené konfliktem. Ukrajina přijala několik legislativních opatření a programů na pomoc vnitřně přesídleným osobám. Žalobce není osobou se speciálními potřebami. Může se kdykoliv přestěhovat a případně využít státní pomoc. Sám se ostatně již přestěhoval do Kyjeva a neuvedl žádné překážky, kterým by v této souvislosti čelil. Nelze předpokládat, že by se konflikt měl rozšířit i do dalších oblastí. Žalobce proto svou situaci může vyřešit vnitřním přesídlením.
19. Vycestování žalobce s ohledem na důvody, které uváděl, nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR.

IV. Posouzení věci krajským soudem

a) Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

20. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky k řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Oba účastníci se ve stanovené lhůtě k této výzvě nevyjádřili, proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU („procedurální směrnice“).
22. Žaloba **není důvodná**.
23. Žalobce sice napadá rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, ale konkrétní žalobní námitky směřuje výhradně proti výroku o neudělení azylu podle § 12 písm. b) a neudělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Krajský soud proto bude rozhodnutí žalovaného přezkoumávat pouze v tomto rozsahu.

b) Posouzení podmínek pro udělení azylu

24. Krajský soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu. Problémy, které žalobce měl, nedosahují intenzity pronásledování, chybí zde příčinná souvislost s některým z azylově relevantních důvodů a žalobce neunesl břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti vnitřní ochrany.
25. Pronásledováním se v souladu s § 2 odst. 4 zákona o azylu rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo

jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Definici pronásledování obsahuje také směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“) v čl. 9 odst. 1. Podle něj platí, že aby bylo jednání považováno za pronásledování, musí být

- a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o lidských právech nelze odchýlit, nebo
- b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).

26. Ustanovení čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice pak poskytuje demonstrativní výčet jednání, která považuje za pronásledování. Žádnému jednání, které by naplňovalo tyto definice, žalobce ve vlasti vystaven nebyl a také z jeho tvrzení nelze dovodit, že mu takové jednání hrozilo. Žalobce konkrétně uvedl pouze jediný incident, při kterém se setkal s mužem jménem S. Č., který po žalobci požadoval peníze nebo jeho automobil a když mu žalobce nevyhověl, tento muž jej udeřil. Tento jednorázový majetkově motivovaný útok, byť spáchaný za užití mírné formy násilí, ani ve spojení s následnými blíže nespecifikovanými telefonickými výhrůžkami, nedosahuje intenzity závažného porušení lidských práv. Žalobce kromě toho nijak blíže nevysvětlil, jakého konkrétního jednání se obává. Z jeho výpovědi vyplynulo, že S. Č. po něm požadoval jeho majetek. Žalobce neuváděl, že by byl ohrožen jeho život nebo jiná základní práva, od nichž se nelze odchýlit. O výhrůžkách mluvil žalobce pouze ve zcela obecné rovině, aniž by konkrétněji objasnil, jak často k nim docházelo, kdo konkrétně byl jejich autorem (zda to byl S. Č. nebo i někdo jiný), jaká byla jejich podstata (čím žalobci vyhrožovali) nebo z čeho usuzuje případnou schopnost dotyčné osoby/osob najít žalobce mimo území Luhanské oblasti a tyto výhrůžky naplnit.
27. Žalobce mluvil o pronásledování ze strany tzv. „opolčenců“, které popsal jako různé kriminální živly ovládající Krasnodon, resp. Luhanskou oblast. Krajský soud z obsahu jeho výpovědi a žaloby pochopil, že za opolčence žalobce považuje proruské separatisty, kteří na východě Ukrajiny bojují proti ukrajinským ozbrojeným složkám a kteří podle zpráv obsažených ve spisu mají pod kontrolou části Luhanské oblasti (viz např. zpráva OAMP Ukrajina – Situace v zemi). V tomto ohledu pak neobstojí námitka žalobce, že zprávy, které žalovaný shromáždil, nejsou relevantní, protože neobsahují pasáže o skupinách opolčenců. Důležité je, že tyto zprávy se věnují bezpečnostní situaci a východu Ukrajiny, včetně Luhanské oblasti. To, že výslovně nepracují s pojmem „opolčenec“, z těchto zpráv nečiní nedostatečné podklady.
28. Krajský soud dodává, že obecně lze proruské separatisty považovat za původce pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem

pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Vzhledem k tomu, že separatisté fakticky ovládají část Luhanské oblasti, ve vztahu k tomuto území je obecně nelze považovat za soukromé osoby, ale za *de facto* státní původce pronásledování.

29. Ze skutečností, které žalobce popsal, však nelze jednoznačně dovodit, že by čelil pronásledování právě ze strany těchto osob. Žalobce konkrétně mluvil pouze o S. Č., o němž uvedl, že je to známý recidivista, který krade a často je kvůli tomu ve vězení. Z toho soud dovozuje, že i na území Luhanské oblasti, kterou nemá pod kontrolou ukrajinská vláda, byl tento muž soudně trestaný z důvodu jeho předchozí trestné činnosti. Z výpovědi žalobce proto dostatečně nevyplývá, že by pan Č. byl pod ochranou separatistů nebo že by s nimi byl spojen. K opačnému závěru nelze dojít ani na základě tvrzení žalobce o tom, že jej po jeho odchodu údajně doma hledala policie. Sám žalobce uvedl, že neví, z jakého důvodu jej hledali a tvrzení, že policisté takto předávají informace opolčencům, lze označit za spekulaci. V tomto kontextu je proto o panu Č. nutné uvažovat jako o soukromém původci. K podmínkám pro udělení azylu proto přistupuje další, a to neschopnost nebo neochota státních orgánů poskytnout žalobci účinnou ochranu. Lze mít sice pochybnosti o dostupnosti ochrany přímo na území Luhanské oblasti. To však neplatí ve vztahu k území Ukrajiny, které má pod kontrolou ukrajinská vláda.
30. Strach žalobce z toho, že osoby, s nimiž měl problémy v Luhanské oblasti, jej mohou ohrozit i v Kyjevě, případně v jiných oblastech Ukrajiny, krajský soud nepovažuje za odůvodněný. Žalobce neuvedl žádný objektivní důvod, který mu bránil v tom, aby se s žádostí o pomoc obrátil na orgány policie. Pouze ve zcela obecné rovině uváděl, že si myslí, že v Kyjevě jsou nějací lidé, které by opolčenci mohli požádat, aby ho našli. Tuto svou domněnku žalobce nijak blíže nerozvedl ani nedoložil. Obecně však platí, že subjektivní nedůvěra žadatele vůči vnitrostátním orgánům ovšem neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, bod 62). V případě tvrzeného pronásledování soukromými osobami se musí postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). V případě žalobce taková zjevnost chybí. Pokud se žalobce pouze na základě vlastního rozhodnutí ani nepokusil využít existující prostředky ochrany, nelze dospět k závěru o neschopnosti či neochotě ukrajinských státních orgánů poskytnout žalobci ochranu (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, bod 7).
31. Nelze navíc tvrdit, že by zde existovala jakákoliv příčinná souvislost mezi problémy žalobce a některým z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Podle žalobce se zde jako relevantní důvod nabízí příslušnost k určité sociální skupině, případně presumované politické přesvědčení. S tímto krajský soud nesouhlasí. Tyto úvahy značně přesahují azylový příběh, jak jej žalobce prezentoval během pohovoru.

32. Pokud jde o sociální skupinu, tu kvalifikační směrnice v čl. 10 odst. 1 písm. d) definuje tak, že příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou. Podle žalobce jej lze považovat za příslušníka sociální skupiny „osob, které disponují určitým majetkem“. Takto vágně vymezit sociální skupinu nejde. Patřil by do ní totiž téměř každý jednotlivec, neboť takřka každá osoba disponuje určitým majetkem. Tím pádem by však nebyla splněna podmínka, že tuto skupinu by okolní společnost vnímala jako odlišnou. Žalobce přitom nevypověděl, že by disponoval až natolik velkým majetkem, že by byl ve srovnání se zbytkem populace Luhanské oblasti, resp. města Krasnodon vnímán odlišně.
33. Souhlasit nelze ani s tím, že by odmítnutí žalobce vydat jeho majetek bylo možné považovat za projev politického názoru. Z okolností případu nijak nevyplývá, že by žalobci bylo možné připisovat konkrétní politické přesvědčení. Naopak, podle výpovědi žalobce byl motivem jednání pana Č. pouze majetkový prospěch.
34. S ohledem na uvedené žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Problémy, kterým ve vlasti čelil, soud vnímá spíše jako důsledek celkově zhoršené bezpečnostní situace v místě jeho bydliště v souvislosti s probíhajícím ozbrojeným konfliktem. K relevanci těchto problémů pro případné udělení doplňkové ochrany se soud vyjádří níže.

c) Posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany

35. Mezi stranami je sporné, zda žalobci hrozí nebezpečí vážné újmy v souvislosti s konfliktem na východu Ukrajiny a zda mu z tohoto titulu lze udělit doplňkovou ochranu. Podle žalovaného žalobci vážná újma nehrozí, protože se může vnitřně přesídlit. Žalobce naopak tvrdí, že v Luhanské oblasti je z důvodu svévolného násilí vyplývajícího z ozbrojeného konfliktu ohrožen jeho život. Zároveň nemá možnost se přesídlit, neboť to již jednou udělal, ale přesto nepřestal být terčem výhrůžek.
36. Pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny následující podmínky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68):
- (1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu;
 - (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista;
 - (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.

37. Žalovaný zpochybňuje naplnění třetí z těchto podmínek. Uvádí, že konflikt na Ukrajině nemá charakter totálního konfliktu, protože probíhá pouze na území Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobce tudíž má možnost se přesídlit do některé z bezpečných oblastí.
38. Krajský soud zdůrazňuje, že hrozba vážné újmy a nemožnost vnitřního přesídlení jsou dvě samostatné podmínky, které musí žadatel současně splnit, aby mu mohla být udělena doplňková ochrana. Nelze však tvrdit, jak to činí žalovaný ve svém rozhodnutí, že žadateli nehrozí vážná újma, protože se může přesídlit. Takový závěr je vnitřně rozporný. Z povahy věci je zřejmé, že k posuzování možnosti vnitřního přesídlení má žalovaný přistoupit teprve ve chvíli, v níž nazná, že žadateli v místě jeho bydliště hrozí nebezpečí vážné újmy.
39. Totálním konfliktem se rozumí stav, ve které míra svévolného násilí dosahuje tak vysoké úrovně, že každý žadatel by v případě vrácení do země původu nebo regionu byl již v důsledku své přítomnosti na daném území automaticky vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. 2. 2009, ve věci *C-465/07 M. a N. Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie*). Skutečnost, že na území Ukrajiny neprobíhá totální konflikt, však neznamená, že nikomu nehrozí vážná újma. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter totálního konfliktu, znamená to pouze tolik, že žadatel musí prokázat určitou míru individualizace, například tím, že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy nebo ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval atd. Žalovaný naplnění těchto kritérií ve vztahu k žalobci nijak nehodnotí a rovnou konstatuje, že žalobce se může přesídlit. Z toho krajský soud vyvozuje závěr, že žalovaný implicitně uznává, že žalobci na území Luhanské oblasti hrozí nebezpečí vážné újmy. To ostatně nepřímě potvrzují i zprávy, které žalovaný v rozhodnutí cituje (viz bod 17 výše). Dále krajský soud proto bude posuzovat toliko správnost závěrů žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení.
40. Institutu vnitřního přesídlení je projevem subsidiární povahy mezinárodní ochrany, kterou lze udělit, pouze pokud žadateli nemůže poskytnout efektivní ochranu jeho domovská země. V rámci posouzení možnosti vnitřní ochrany musí být podle Nejvyššího správního soudu zohledněna čtyři základní kritéria (rozsudek ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74):
- (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná;
 - (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti;
 - (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a
 - (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv.

41. Uvedené podmínky je potřebné splnit kumulativně. Při jejich posouzení je třeba zohlednit celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele. Kromě právní a faktické možnosti využití vnitřní ochrany je nutné věnovat pozornost mimo jiné věku, zdravotnímu stavu, rodinným vazbám, ekonomické situaci či jiným relevantním okolnostem, které se týkají samotného žadatele o mezinárodní ochranu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93).
42. Žalobce fakticky rozporuje naplnění druhé a čtvrté podmínky. Tvrdí, že i po přestěhování do Kyjeva pokračovaly výhrůžné telefonáty, což by mohlo indikovat, že přesun do jiné části země nebyl v jeho případě účinným řešením jeho problémů. Zároveň tvrdí, že se obává diskriminace z důvodu presumovaného politického názoru, což by zase mohlo znamenat, že ochrana v jiné části země nesplňuje minimální standard ochrany lidských práv. Je pravdou, že žalovaný na tyto obavy, které žalobce vyjádřil již v rámci správního řízení, v odůvodnění svého rozhodnutí nijak blíže nereaguje. Krajský soud však tuto vadu nepovažuje za natolik zásadní, aby činila rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným. Ze zpráv, které jsou ve spisu, totiž dostatečně vyplývá, že obavy žalobce nejsou opodstatněné.
43. Žalobce v rámci pohovoru neuvedl, že by během jeho krátkého pobytu v Kyjevě zažil nějaké konkrétní projevy diskriminace z důvodu připisovaného politického názoru. Uvedl sice, že se setkal s projevy předpojatosti, jeho odpověď na položenou otázku však byla zcela obecná. Konkrétně uvedl, že jej považují za separatistu. Nemluvil však o žádné konkrétní negativní zkušenosti související s tím, že je z východu Ukrajiny. Jeho tvrzení o předpojatosti obyvatel západní Ukrajiny jsou navíc v rozporu s informacemi o zemi původu, které shromáždil žalovaný. Konkrétně ze zprávy o vnitřně vysídlených osobách vyplývá, že reakce a náhled ukrajinské společnosti na vnitřně vysídlené osoby se časem vyvíjely. Na začátku v aktivní fázi konfliktu byla patrná dobrovolnická solidární pomoc. Poté, co se konflikt dostal do zamrzlé fáze, ve které se ukázalo, že přesídlení zřejmě nebude pouze dočasné, ale trvalé, začala hostující společnost vnímat přesídlence kritičtěji. Obecně se ale podle této zprávy v ukrajinské společnosti projevuje solidarita s vnitřně vysídlenými osobami.
44. Pokud jde o obavy žalobce z jednání jeho „pronásledovatelů“ i na území západní Ukrajiny, krajský soud odkazuje na bod 33 tohoto rozsudku, ve kterém se s těmito obavami vypořádává. Z okolností případu žalobce tudíž nevyplývá, že by vnitřní přesídlení v jeho případě nemohlo představovat účinné řešení problémů, kterým čelil na území Luhanské oblasti.
45. Závěrem krajský soud nad rámec uvedeného zdůrazňuje, že z toho, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až poté, co mu skončila platnost oprávnění k pobytu, nelze automaticky dovozovat, že tuto žádost podal pouze s cílem legalizace pobytu na území, jak uvádí žalovaný. Lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, který v tomto směru uvedl: *„Čas podání žádosti by tedy stěžovateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže a priori posuzovat jako účelovou „k legalizaci pobytu“. Zvláště k ní nesmí přistupovat jinak než k žádostem, které nepovažuje za „účelové“. Vždyť žádosti o azyl mají kromě funkce ochranné obecně za účel*

umožnit cizinci legální pobyt na území; mezinárodní ochranu lze z azylově relevantních důvodů poskytnout i žadateli, který žádost podal zcela zjevně „účelově.“ Úkolem žalovaného je toliko posoudit, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Jeho úkolem není kritizovat žadatele za to, kdy se rozhodl o mezinárodní ochranu požádat. Pokud žalobce pochází přímo z oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem, považuje soud na naprosto nevhodné, aby žalovaný téměř 10% odůvodnění rozhodnutí (cca 1 stránku z 11) věnoval subjektivnímu hodnocení motivů žalobce k podání žádosti. Tyto úvahy jednak nejsou pro věcné posouzení žádosti nijak relevantní, a zároveň výrazně snižují přesvědčivost rozhodnutí žalovaného. Skutečnost, že žadatele mohla k podání žádosti vést také „snaha o legalizaci pobytu“ ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v České republice právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování nebo že by v případě navrácení do země původu čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49). Čas podání žádosti o mezinárodní ochranu hraje roli při posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele (viz čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice). V tomto případě však žalovaný věrohodnost žalobce nezpochybňoval.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

46. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s., protože žalobní body jsou nedůvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlídnout i bez námítky.
47. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. listopadu 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.